

Ymateb sefydliadol – Llywodraeth Cymru

Teitl yr adroddiad: 'Craciau yn y Sylfeini' – Diogelwch Adeiladau yng Nghymru

Dyddiad cwblhau: [dyddiad]

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	<p>Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu mwy o eglurder ynghylch gweithredu a disgwyliadau'r Ddeddf Diogelwch Adeiladau er mwyn sicrhau bod awdurdodau lleol yn gallu cyflawni eu cyfrifoldebau a'u dyletswyddau newydd. Dylai hyn gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egluro'r gofynion manwl ar gyfer cymhwysedd a chofrestru er mwyn galluogi awdurdodau lleol i gynllunio ar gyfer y newidiadau hyn; • amserlen benodol ar gyfer datblygu a mabwysiadu canllawiau ar gyfer Cymru i sicrhau y gall awdurdodau lleol ac eraill gyflawni eu dyletswyddau; a • dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda rhanddeiliaid allweddol, fel LABC Cymru, i roi cymorth i ddeall y canllawiau a'u rhoi ar waith pan gânt eu cyhoeddi. 	<p>Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu amserlen raddol ar gyfer gweithredu'r rhannau hynny o'r Ddeddf Diogelwch Adeiladu sy'n berthnasol i Gymru. Mae hyn wedi cael ei gyfleu'n eang i'r diwydiant drwy gyflwyniadau mewn cynadleddau, datganiadau ysgrifenedig Gweinidogol a chyfarfodydd rhanddeiliaid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd y Cam cyntaf yn dechrau ar 24 Ionawr pan fydd is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â rheoleiddio'r proffesiwn Rheoli Adeiladu yn dod i rym ar 24 Ebrill. • Rhannwyd manylion y ddeddfwriaeth sy'n ymddangos gyda grwpiau perthnasol gan gynnwys CABE, LABC Cymru a CIOB. • Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos gyda'r HSE/BSR i sefydlu cytundeb dirprwyo ar gyfer y prosesau cofrestru. Ar ôl i hyn gael ei ffurfioli bydd yn cael ei rannu gyda'r diwydiant. • Mae'r BSR yn bwriadu lansio eu hymgyrch gyfathrebu ddechrau'r hydref a bydd cyfathrebu LIC yn cyd-fynd â'u cyfathrebu. • Mae Cam 2 y cynllun sy'n cynnwys ystyried deiliaid dyletswydd, Pwrth a'r wybodaeth hanfodol ar gam datblygu llawer cynharach ac mae disgwyl iddo ddod i rym erbyn mis Ebrill 2025. Wrth i'r polisi gael ei ddatblygu, bydd gwybodaeth bellach yn cael ei rhannu â'r rhai sydd â diddordeb. Bydd yr holl newidiadau yn destun ymgynghoriad cyhoeddus a fydd yn cynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol. 	<p>Cam 1 – cyhoeddir eglurder erbyn Ionawr 24</p> <p>Cam 2 – cyhoeddir eglurder erbyn Ebrill 25</p>	Neil Hemington

		<ul style="list-style-type: none"> • Wrth i ddeddfwriaeth gael ei chyflwyno, cyhoeddir canllawiau a fydd yn cynnwys ymgysylltu â'r holl randdeiliaid allweddol. 		
R2	<p>Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod ganddi ddigon o adnoddau i gyflawni'r newidiadau deddfwriaethol a pholisi ar gyfer Diogelwch Adeiladau er mwyn lleihau risgiau i'w rhoi ar waith.</p>	<p>Mae gweithgarwch recriwtio yn parhau i sicrhau bod y tîm i gyflawni'r newidiadau deddfwriaethol a pholisi yn dim llawn ac o fewn y cyfyngiadau sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd rydym wedi ymrwymo'n llwyr i sicrhau bod gennym ddigon o adnoddau yn y maes hwn. Rydym yn falch o adrodd bod y swyddi arbenigol o fewn tîm Rheoliadau Adeiladu yn cael eu llenwi.</p>	Erbyn Tachwedd 23	Neil Hemington
R3	<p>Dylai Llywodraeth Cymru adolygu'r dull marchnad gymysg o reoli adeiladu a dod i'r casgliad pa un a yw'n parhau i fod yn briodol ac yn effeithiol o ran cadw adeiladau yng Nghymru'n ddiogel. Dylai'r adolygiad hwn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asesu'r sefyllfa fel ag y mae yn erbyn newidiadau posibl, megis y model cyflawni yn yr Alban; • bod wedi'i fframio ar sail dadansoddiad SWOT o gostau, manteision, bygythiadau a risgiau; • manteisio ar ymchwil sy'n bodoli eisoes i adnabod arfer da; a • chael ei gyhoeddi gan gytuno ar ffordd ymlaen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygwyd dull y farchnad gymysg o reoli adeiladu wrth ystyried yr ymatebion i adroddiad Hackitt. • Mae cyd-destun hanesyddol system reoleiddio gyffredin ledled Cymru a Lloegr a'r manteision y mae hyn yn eu rhoi i'r diwydiant o ran cyfleoedd masnachol yn wahanol iawn i'r model cyflenwi yn yr Alban. • Mae'r model sy'n cael ei fabwysiadu yn cyflwyno trefn reoleiddio newydd ar gyfer RBI ac RBCAs a fydd yn sicrhau tegwch ar draws y diwydiant. Bydd arolygwyr adeiladu'r sector cyhoeddus a phreifat a chyrrff rheoli adeiladu yn ddarostyngedig i'r un lefel o reoleiddio a goruchwyllo. • Gwnaethom y penderfyniad i gyflwyno rheoliadau a fyddai'n caniatáu i Awdurdodau Lleol yn unig allu ymgymryd â'r Swyddogaeth Rheoli Adeiladu ar gyfer adeiladau a ystyrir yn Adeiladau Risg Uwch. Mae'r dull hwn yn unol ag argymhellion Hackitt i gael gwared ar y gallu i ddatblygwyr ddewis eu harolygwyr Rheoli Adeiladu eu hunain. 	Ebrill 25	Neil Hemington

		<ul style="list-style-type: none"> • Ar hyn o bryd mae Lloegr yn cynnal ymchwiliad a dadansoddiad cynhwysfawr o risgiau adeiladau o bob math ac wedi cytuno i rannu'r canfyddiadau â ni pan fydd wedi'i gwblhau. Bydd yr ymchwil hon yn ein galluogi i gael gwell dealltwriaeth o'r risgiau a byddwn yn gallu ystyried hyn yng nghyd-destun Cymru. Ar y pwynt hwn, byddwn yn cynnal adolygiad pellach o briodoldeb ac effeithiolrwydd ein dull gweithredu marchnad gymysg o ran Rheoli Adeiladu. 		
R4	<p>Dylai Llywodraeth Cymru gynyddu ei gwaith o oruchwylio a rheoli'r sector rheoli adeiladu er mwyn sicrhau bod system sicrwydd gadarn ar waith ar gyfer rheoli adeiladau a diogelwch drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creu fframwaith perfformiad cenedlaethol gyda safonau gwasanaeth clir i hyrwyddo cysondeb gwasanaeth. Dylai hyn hefyd gynnwys mesurau canlyniadau i fonitro perfformiad a fframwaith gwerthuso ac adrodd ar gyfer craffu. • Datblygu cynllun gweithlu diogelwch adeiladu cenedlaethol i fynd i'r afael â'r risgiau mwyaf sylweddol sy'n wynebu'r sector. Dylai hyn gynnwys casglu a chyhoeddi data yn rheolaidd, yn ogystal â sicrhau blaenoriaethau, megis: 	<p>Fel rhan o gynllun Cam 1 bydd Llywodraeth Cymru yn cyflwyno trefn gadarn o oruchwylio a rheoli'r sector rheoli adeiladu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bydd fframwaith perfformiad cenedlaethol yn cael ei gyhoeddi. Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar ddrafft ym mis Medi 22. 2. Bydd casglu data ar y gweithlu ar draws Awdurdodau Lleol yn rhan o oruchwyliaeth Awdurdodau Lleol. Nid yw hyn wedi'i ddatblygu eto ond bydd yn ei le yn unol â chyflwyno cam 2 y cynllun. 3. Mae LIC yn ymwybodol o'r risgiau olyniaeth a'r diffyg amrywiaeth yn y sector. Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda CLILC i ystyried y ffordd fwyaf priodol o ddarparu gwasanaethau Rheoli Adeiladu awdurdodau lleol'. 4. Mae timau prentisiaeth LIC wedi bod yn gweithio gyda phartneriaid cyflenwi i roi cymwysterau priodol ar waith ar gyfer y 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ionawr 24 2. Ebrill 25 3. Parhaus 4. Parhaus 	Neil Hemington

- Mwy o ffocws ar hyfforddeion i liniaru risgiau olyniaeth.
- Sefydlu rolau swyddi cyson, cenedlaethol yn cyfateb i lefelau cymhwysedd.
- Cynyddu amrywiaeth y sector i sicrhau ei fod yn adlewyrchu Cymru fodern.

Dylid ystyried cyllid penodol hefyd i alluogi syrfewyr i gael a chynnal cymhwysedd.

Dylai Llywodraeth Cymru archwilio gyda'r sector addysg bellach y ffordd orau o ddarparu hyfforddiant rheoli adeiladu yng Nghymru i gefnogi cynllunio olyniaeth, datblygu sgiliau a chymhwysedd.

proffesiwn rheoli adeiladu. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â chydweithwyr Addysg i ddatblygu hyn. Er bod angen mwy o waith gan y diwydiant i ddenu pobl.

5. Bydd y fframwaith newydd sy'n cael ei gyflwyno ar gyfer cofrestru Arolygwyr Adeiladu yn sicrhau y bydd pob rôl yn cydfynd yn genedlaethol â'r fframwaith cymhwysedd ar gyfer cofrestru.

6. Mae angen ystyried cyllid penodol ymhellach yn unol â'r pwyntiau eraill a godwyd ar ddenu gweithwyr i'r diwydiant a'r modd y gellir darparu Rheoli Adeiladu yn fwyaf effeithiol drwy awdurdodau lleol yng Nghymru.

5. Ionawr 24

6. Ebrill 25

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Archwilio Cymru
1 Capital Quarter
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

31 Awst 2023

Adroddiad Archwilio Cymru – 'Craciau yn y Sylfeini' – Diogelwch Adeiladu yng Nghymru

Diolch am rannu copi o'ch adroddiad ar sut mae Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a'u partneriaid allweddol yn gweithredu gofynion Deddf Diogelwch Adeiladu 2022.

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod pwysigrwydd Rheoli Adeiladu yng Nghymru ac wedi mynd ati i ofyn am eich cymorth yn y maes hwn, i ystyried parodrwydd Awdurdodau Lleol i ymgymryd â'u cyfrifoldebau newydd a gwell a hefyd gwydnwch y gwasanaethau presennol.

Mae'r Gweinidog wedi bod yn glir iawn bod Diogelwch Adeiladu yn flaenoriaeth iddi. Amlinellodd ei datganiad ar Fehefin 23 fod angen i bob partner sicrhau bod ein trefn rheoli adeiladu yn addas i'r diben ac mae'r adolygiad Archwilio hwn yn rhan allweddol o ddeall y sefyllfa yn llawn a bydd yn caniatáu i bawb fynd i'r afael â'r pryderon a nodwyd.

Rydym yn gwerthfawrogi'r adolygiad hwn a'r argymhellion rydych wedi'u gwneud i Lywodraeth Cymru ac i Awdurdodau Lleol. Rwy'n nodi ein hymateb i'r pedwar argymhelliad i Lywodraeth Cymru yn eu tro.

Argymhelliad 1: I Lywodraeth Cymru

Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu mwy o eglurder ynghylch gweithredu a disgwyliadau'r Ddeddf Diogelwch Adeiladau er mwyn sicrhau bod awdurdodau lleol yn gallu cyflawni eu cyfrifoldebau a'u dyletswyddau newydd.

Dylai hyn gynnwys:

- egluro'r gofynion manwl ar gyfer cymhwysedd a chofrestru er mwyn galluogi awdurdodau lleol i gynllunio ar gyfer y newidiadau hyn;
- amserlen benodol ar gyfer datblygu a mabwysiadu canllawiau ar gyfer Cymru i sicrhau y gall awdurdodau lleol ac eraill gyflawni eu dyletswyddau; a
- dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda rhanddeiliaid allweddol, fel LABC Cymru, I roi cymorth I ddeall y canllawiau a'u rhoi ar waith pan gânt eu cyhoeddi.

Derbyn

Ymateb:

Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu amserlen raddol ar gyfer gweithredu'r rhannau hynny o'r Ddeddf Diogelwch Adeiladu sy'n berthnasol i Gymru. Mae hyn wedi cael ei gyfleu'n eang i'r diwydiant drwy gyflwyniadau mewn cynadleddau, datganiadau ysgrifenedig Gweinidogol a chyfarfodydd rhanddeiliaid.

- Bydd y Cam cyntaf yn dechrau ar 24 Ionawr pan fydd is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â rheoleiddio'r proffesiwn Rheoli Adeiladu yn dod i rym ar 24 Ebrill.
- Rhannwyd manylion y ddeddfwriaeth sy'n ymddangos gyda grwpiau perthnasol gan gynnwys CABE, LABC Cymru a CIOB.
- Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos gyda'r HSE/BSR i sefydlu cytundeb dirprwyo ar gyfer y prosesau cofrestru. Ar ôl i hyn gael ei ffurfioli bydd yn cael ei rannu gyda'r diwydiant.
- Mae'r BSR yn bwriadu lansio eu hymgyrch gyfathrebu ddechrau'r hydref a bydd cyfathrebu LIC yn cyd-fynd â'u cyfathrebu.
- Mae Cam 2 y cynllun sy'n cynnwys ystyried deiliaid dyletswydd, Pwrth a'r wybodaeth hanfodol ar gam datblygu llawer cynharach ac mae disgwyl iddo ddod i rym erbyn mis Ebrill 2025. Wrth i'r polisi gael ei ddatblygu, bydd gwybodaeth bellach yn cael ei rhannu â'r rhai sydd â diddordeb. Bydd yr holl newidiadau yn destun ymgynghoriad cyhoeddus a fydd yn cynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol.
- Wrth i ddeddfwriaeth gael ei chyflwyno, cyhoeddir canllawiau a fydd yn cynnwys ymgysylltu â'r holl rhanddeiliaid allweddol.

Cam 1 – cyhoeddir eglurder erbyn Ionawr 24

Cam 2 – cyhoeddir eglurder erbyn Ebrill 25

Argymhelliad 2: I Lywodraeth Cymru

Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod ganddi ddigon o adnoddau i gyflawni'r newidiadau deddfwriaethol a pholisi ar gyfer Diogelwch Adeiladau er mwyn lleihau risgiau i'w rhoi ar waith.

Derbyn

Ymateb:

Mae gweithgarwch recriwtio yn parhau i sicrhau bod y tîm i gyflawni'r newidiadau deddfwriaethol a pholisi yn dim llawn ac o fewn y cyfyngiadau sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd rydym wedi ymrwymo'n llwyr i sicrhau bod gennym ddigon o adnoddau yn y maes hwn. Rydym yn falch o adrodd bod y swyddi arbenigol o fewn tîm Rheoliadau Adeiladu yn cael eu llenwi.

Erbyn Tachwedd 23

Argymhelliad 3: I Lywodraeth Cymru

Dylai Llywodraeth Cymru adolygu'r dull marchnad gymysg o reoli adeiladu a dod i'r casgliad pa un a yw'n parhau i fod yn briodol ac yn effeithiol o ran cadw adeiladau yng Nghymru'n ddiogel. Dylai'r adolygiad hwn:

- Asesu'r sefyllfa fel ag y mae yn erbyn newidiadau posibl, megis y model cyflawni yn yr Alban;
- Bod wedi'i fframio ar sail dadansoddiad SWOT o gostau, manteision, bygythiadau a risgiau;
- Manteisio ar ymchwil sy'n bodoli eisoes i adnabod arfer da; a
- Chael ei gyhoeddi gan gytuno ar ffordd ymlaen.

Derbyn

Ymateb:

- Adolygwyd dull y farchnad gymysg o reoli adeiladu wrth ystyried yr ymatebion i adroddiad Hackitt.

Neil Hemington

Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio | Planning Directorate
Llywodraeth Cymru | Welsh Government

- Mae cyd-destun hanesyddol system reoleiddio gyffredin ledled Cymru a Lloegr a'r manteision y mae hyn yn eu rhoi i'r diwydiant o ran cyfleoedd masnachol yn wahanol iawn i'r model cyflenwi yn yr Alban.
- Mae'r model sy'n cael ei fabwysiadu yn cyflwyno trefn reoleiddio newydd ar gyfer RBI ac RBCAs a fydd yn sicrhau tegwch ar draws y diwydiant. Bydd arolygwyr adeiladu'r sector cyhoeddus a phreifat a chyrrff rheoli adeiladu yn ddarostyngedig i'r un lefel o reoleiddio a goruchwylio.
- Gwnaethom y penderfyniad i gyflwyno rheoliadau a fyddai'n caniatáu i Awdurdodau Lleol yn unig allu ymgymryd â'r Swyddogaeth Rheoli Adeiladu ar gyfer adeiladau a ystyrir yn Adeiladau Risg Uwch. Mae'r dull hwn yn unol ag argymhellion Hackitt i gael gwared ar y gallu i ddatblygwyr ddewis eu harolygwyr Rheoli Adeiladu eu hunain.
- Ar hyn o bryd mae Lloegr yn cynnal ymchwiliad a dadansoddiad cynhwysfawr o risgiau adeiladau o bob math ac wedi cytuno i rannu'r canfyddiadau â ni pan fydd wedi'i gwblhau. Bydd yr ymchwil hon yn ein galluogi i gael gwell dealltwriaeth o'r risgiau a byddwn yn gallu ystyried hyn yng nghyd-destun Cymru. Ar y pwynt hwn, byddwn yn cynnal adolygiad pellach o briodoldeb ac effeithiolrwydd ein dull gweithredu marchnad gymysg o ran Rheoli Adeiladu.

Ebrill 25

Argymhelliad 4: I Lywodraeth Cymru

Dylai Llywodraeth Cymru gynyddu ei gwaith o oruchwylio a rheoli'r sector rheoli adeiladu er mwyn sicrhau bod system sicrwydd gadarn ar waith ar gyfer rheoli adeiladau a diogelwch drwy:

- Creu fframwaith perfformiad cenedlaethol gyda safonau gwasanaeth clir i hyrwyddo cysondeb gwasanaeth. Dylai hyn hefyd gynnwys mesurau canlyniadau i fonitro perfformiad a fframwaith gwerthuso ac adrodd ar gyfer craffu.
- Datblygu cynllun gweithlu diogelwch adeiladu cenedlaethol i fynd i'r afael â'r risgiau mwyaf sylweddol sy'n wynebu'r sector. Dylai hyn gynnwys casglu a chyhoeddi data yn rheolaidd, yn ogystal â sicrhau blaenoriaethau, megis:
 - Mwy o ffocws ar hyfforddeion i liniaru risgiau olyniaeth.
 - Sefydlu rolau swyddi cyson, cenedlaethol yn cyfateb i lefelau cymwysedd.
 - Cynyddu amrywiaeth y sector i sicrhau ei fod yn adlewyrchu Cymru fodern.

Neil Hemington

Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio | Planning Directorate

Llywodraeth Cymru | Welsh Government

- Dylid ystyried cyllid penodol hefyd i alluogi syrfewyr i gael a chynnal cymhwysedd.
- Dylai Llywodraeth Cymru archwilio gyda'r sector addysg bellach y ffordd orau o ddarparu hyfforddiant rheoli adeiladu yng Nghymru i gefnogi cynllunio olyniaeth, datblygu sgiliau a chymhwysedd.

Derbyn (yn rhannol mewn cysylltiad ag eraill)

Ymateb:

Fel rhan o gynllun Cam 1 bydd Llywodraeth Cymru yn cyflwyno trefn gadarn o oruchwylio a rheoli'r sector rheoli adeiladu.

1. Bydd fframwaith perfformiad cenedlaethol yn cael ei gyhoeddi. Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar ddrafft ym mis Medi 22. - **Ionawr 24**

2. Bydd casglu data ar y gweithlu ar draws Awdurdodau Lleol yn rhan o oruchwyliaeth Awdurdodau Lleol. Nid yw hyn wedi'i ddatblygu eto ond bydd yn ei le yn unol â chyflwyno cam 2 y cynllun. - **Ebrill 25**

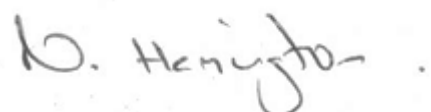
3. Mae LIC yn ymwybodol o'r risgiau olyniaeth a'r diffyg amrywiaeth yn y sector. Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda CLILC i ystyried y ffordd fwyaf priodol o ddarparu gwasanaethau Rheoli Adeiladu awdurdodau lleol'. - **Parhaus**

4. Mae timau prentisiaeth LIC wedi bod yn gweithio gyda phartneriaid cyflenwi i roi cymwysterau priodol ar waith ar gyfer y proffesiwn rheoli adeiladu. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â chydweithwyr Addysg i ddatblygu hyn. Er bod angen mwy o waith gan y diwydiant i ddenu pobl. - **Parhaus**

5. Bydd y fframwaith newydd sy'n cael ei gyflwyno ar gyfer cofrestru Arolygwyr Adeiladu yn sicrhau y bydd pob rôl yn cyd-fynd yn genedlaethol â'r fframwaith cymhwysedd ar gyfer cofrestru. - **Ionawr 24**

6. Mae angen ystyried cyllid penodol ymhellach yn unol â'r pwyntiau eraill a godwyd ar ddenu gweithwyr i'r diwydiant a'r modd y gellir darparu Rheoli Adeiladu yn fwyaf effeithiol drwy awdurdodau lleol yng Nghymru. - **Ebrill 25**

Yn gywir

Neil Hemington

Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio | Planning Directorate
Llywodraeth Cymru | Welsh Government

Neil Hemington

Cc:

- Blwch post y Cabinet
- Cadeirydd, PAPAC
- Blwch post CGU